

Torekovs kyrka

56.4253, 12.6336

Föregångaren till Torekovs nuvarande kyrka uppfördes på en annan plats i centrala Torekov år 1344 och var helgad åt det lokala helgonet jungfru Thora, som var sjömännens men också de havande kvinnornas skyddshelgon.

Legenden berättar att jungfru Thora, som var dansk kungadotter, sändes till sjöss med sina två syskon Arild och Gille av en elak styvmoder. Skeppet led skeppsbrott och Thora flöt död i land vid ett stort flyttblock sydväst om den nuvarande hamnen. Den blinde fiskaren Frenne fann henne och lovade att hon skulle begravas i vigd jord. I samma ögonblick som han gav sitt löfte återfick han sin syn. Frenne och hans vänner gav sig av mot närmsta kyrka, bärande på Thora. Efterhand som de bar blev hon tyngre och till slut orkade de inte bära längre. Frenne förstod att den väna jungfrun önskade bli begravd i det som senare skulle bli Torekov. De vände om och bar tillbaka henne den väg de hade kommit. De fann en vacker plats där de begravde henne och byggde ett kapell till hennes ära - berättar legenden.

Man tror att kapellet Sankta Tora på något sätt hörde ihop med Sankt Peders nunnekloster i Lund, för kapellet betalade varje år en summa pengar till klostret i Lund.

Under tidig medeltid ersattes kapellet med Sankta Thoras kyrka, alltså föregångaren till dagens kyrka. När helgonkulterna officiellt avskaffades efter reformationen på 1500-talet döptes kyrkan om till Torekovs kyrka.

1858 brann kyrkan ned tillsammans med 47 hus, men de grundmurar man kan se i dag i centrala Torekov hör inte till kyrkan. Dessa ligger under mark.

Byggmästare Hallberg från Ängelholm hade fått i uppdrag att rita den nya kyrkan, men hans ritningar av en treskeppig stor kyrka godkändes inte av Överintendentsämbetet. Istället blev det arkitekten vid Överintendentsämbetet i Stockholm, Johan Adolf Hawerman som kom att rita kyrkan.

Denna såg dock annorlunda ut än den kyrkan som står här i dag. Kyrkan byggdes i mitten av 1900-talet om efter att ha blivit angripen av husbock. Dessutom medförde fuktskador att fick stängas på grund av rasrisk.

Kyrkan genomgick därefter en omfattande ombyggnad under ledning av länsarkitekt Manne Carlman, och då tillkom bland annat en sakristia i norr och tornet fick en annan form. Kyrkan kunde så återinvigas 1953.

Så något om kyrkans inventarier.

Den osignerade altartavlan från ca år 1700 föreställer Nattvarden, och är skapad av en okänd konstnär. Ovanför tavlan finns ett snidat ramöverstycke från 1699.

Ritningarna till predikstolen gjordes av Johan Adolf Hawerman för den gamla kyrkan som brann 1858. En ny predikstol tillverkades till den nya kyrkan 1862, efter samma ritning, men byggdes senare om och kompletterades av Manne Carlman 1950.

Han ritade då också kyrkans nuvarande bänkinredning efter Hawermans äldre förlaga.

Dopfunten av sandsten är ritad 1913 av domkyrkoarkitekt Theodor Wåhlin.

En tavla från slutet av 1600-talet har Jesus på korset som motiv, och ytterligare en tavla i kyrkan skildrar

när den tidigare kyrkan drabbades av en brand den 22 december 1737.

Votivskeppet från 1700-talet skänktes till den gamla kyrkan 1831, och räddades från branden i mitten av 1800-talet.

2012 fick kyrkan en ny orgel, tillverkad av A Mårtenssons orgelfabrik i Lund, men orgelfasaden kommer från Örja nedlagda kyrka utanför Landskrona, och är ritad av August Mankell.

Ovanför altaret i sakristian hänger ett kors som tidigare fanns mellan predikstolen och baldakinen.

Storklockan är gjuten 1881 av K G Bergholtz i Stockholm. Lillklockan från 1863 är gjuten av Leopold Brausewetter i Hörby.

Källor:

Pdf: "Torekovs kyrka. Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning". Lund stift 2016. jais arkitekter Kristina Simonsson.

Webb: Västra Bjäre pastorat.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.